

ใบความรู้ เรื่อง เที้ยวชุมชนกุฎีจีน ย้อนเวลา เยือนย่านหลากหลายวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ สร้างนครแห่งสันติสุข
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ การยอมรับความแตกต่างการดำเนินชีวิตของแต่ละศาสนา (๔)
รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รหัสวิชา ส ๒๓๑๐๑
ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ชุมชนกุฎีจีน หรือ “กะตี่จีน” เป็นอีกหนึ่งชุมชนเด่นริมแม่น้ำเจ้าพระยา มีประวัติความเป็นมายาวนานตั้งแต่สมัยพระเจ้ากรุงธนบุรีทรงก่อตั้งกรุงธนบุรี แม้จะเป็นเวลากว่า ๒๐๐ ปีแล้วที่ชาวไทยเชื้อสายโปรตุเกสได้ตั้งรกรากกันมา แต่เรื่องราวความเป็นมาของชุมชนได้ถูกส่งต่อผ่านลูกหลานรุ่นแล้วรุ่นเล่า ด้วยเอกลักษณ์ที่โดดเด่นทั้งในแง่ของวิถีชีวิตความเป็นอยู่ระหว่างชาวพุทธ ชาวคริสต์ และชาวอิสลาม รวมไปถึงวัฒนธรรมที่หลากหลายของชาวไทยและพ่อค้าชาวจีนที่อยู่ในละแวกเดียวกัน และด้วยความหลากหลายนี้เองที่ถือว่าเป็นเสน่ห์ของชุมชนกุฎีจีนที่ชวนให้ทุกคนมาสัมผัส มาเริ่มกันที่แรก “โบสถ์ซางตาครุส (วัดกุฎีจีน)” ซึ่ง ซางตาครุส เป็นภาษาโปรตุเกส แปลว่ากางเขนศักดิ์สิทธิ์ โบสถ์ซางตาครุสเป็นโบสถ์คาทอลิกเก่าแก่ที่ถูกสร้างขึ้นในปี พ.ศ. ๒๓๑๓ โดยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชได้พระราชทานที่ดินเพื่อสร้างวัดแห่งนี้แก่ชาวโปรตุเกส แต่เดิมเป็นไม้สักทั้งหลังแต่ถูกไฟไหม้จึงได้รับการบูรณะใหม่โดยมีโครงสร้างเป็นปูน สถาปัตยกรรมเด่นของเป็นแบบเรอเนสซองส์ผสมนีโอคลาสสิก ส่วนยอดโดมสีแดงนั้นมีความเด่นเป็นสง่า มีรูปร่างคล้ายคลึงกับโดมของมหาวิหารฟลอเรนซ์ ประเทศอิตาลี

บริเวณ "ชุมชนกุฎีจีน" จะมีตรอกซอกซอยมากมายให้ได้เดินสำรวจ พร้อมลวดลายภาพวาดกราฟฟิตีบนผนังที่มีให้เห็นอยู่ตลอดทาง นอกจากนี้ระหว่างทางเราจะได้เห็นบ้านไม้เก่าสุดคลาสสิกอีกด้วยถัดมาคือ “พิพิธภัณฑ์บ้านกุฎีจีน” ที่เปิดให้เข้าชมฟรี ชั้นล่างเปิดเป็นคาเฟ่เล็กๆ ให้ได้นั่งพักผ่อนกัน ส่วนด้านบนจัดแสดงและบอกเล่าที่มาของชาวคาทอลิก ที่มีเชื้อสายโปรตุเกส ชาวญวน ชาวจีน หรือแม้แต่ฝรั่งชาติอื่นๆ ที่เข้ามาในสมัยรัชกาลที่ ๓ โดยเฉพาะบุคคลในประวัติศาสตร์ชื่อดังอย่าง หมอบรัดเลย์ จากอเมริกาก็เคยอาศัยอยู่ที่ชุมชนนี้ด้วย แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมผ่านข้าวของเครื่องใช้จริงที่มีอยู่ในยุคนั้นได้เป็นอย่างดี ใครอยากเห็นวิวกุฎีจีนและแม่น้ำเจ้าพระยาแนะนำให้อัปขึ้นบนชั้นลอยเพื่อดื่มด่ำบรรยากาศกันให้เต็มที่

“ศาลเจ้าเกียนอันเกง” ศาลเจ้าเกียนอันเกง เป็นศาลเจ้าจีนฮกเกี้ยนของชุมชนกุฎีจีนที่สร้างถวายเจ้าแม่กวนอิม ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ถือเป็นศาลเจ้าที่เก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่งในฝั่งธนบุรี ที่แม้จะมีความเก่าแก่ร่วมร้อยปี แต่ยังคงความสวยงามด้วยงานไม้แกะสลักที่แสนปราณีตและละเอียด รวมถึง

ภาพวาดที่ยังสมบูรณ์อยู่อีกด้วย จากนั้นมาไหว้พระขอพรกันที่ “วัดกัลยาณมิตรวรมหาวิหาร” เป็นพระอารามหลวง โดยเจ้าพระยานิกรบดินทร์ สร้างถวายรัชกาลที่ ๓ ภายในวัดมี “พระพุทธรูปรัตนนายก” หรือที่คนจีนเรียกกันติดปากว่า “ซำปอกง” ซึ่งจำลองมาจากวัดพนัญเชิง ออยุธยา ภายในพระอุโบสถยังมีพระประธานที่เป็นพระพุทธรูปหล่อปางปาเลไลยก์ ซึ่งถือได้ว่าแปลกไปจากพระประธานทั่วไปที่มันเป็นปางสมาธิหรือปางมารวิชัยนอกจากศาลเจ้าและวัดแล้ว อีกหนึ่งศาสนสถานที่เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวอิสลามในชุมชนกุฎีจีนก็คือ “มัสยิดบางหลวง” หรือ “กุฎีขาว” ที่มีจุดเด่นคือการออกแบบเป็นทรงไทยที่

หาไม่ได้จากมัสยิดที่อื่นๆ ปิดทริปก่อนกลับด้วยการแวะชิม “ขนมฝรั่งกุฎีจีน” ที่หากพลาดไปก็คงจะเรียกว่ามาไม่ถึง ขนมฝรั่งกุฎีจีนเป็นขนมลูกผสมระหว่างจีนกับฝรั่ง รสชาติคล้ายขนมไข่ ตัวขนมนั้นเป็นตำรับขนมโปตุเกส มีส่วนผสมของแป้งสาลี ไข่เป็ด และน้ำตาล ที่ผสมให้เข้ากันแล้วนำไปอบในเตาถ่าน ส่วนหน้าของขนมมีลูกเกด ลูกพลับ ฟักเชื่อม และน้ำตาลทราย สไตล์จีน โดยในบริเวณชุมชนมีบ้านที่ยังทำขนมอยู่ ๓ บ้าน ได้แก่ ร้านหลานแม่เป่า ร้านธนูสิงห์ และร้านป่าอำพัน